

Jak na korektury v pdf

(zejména pro potřeby komunikace
na ose redaktor–sazeč v nakladatelství)



Poznámka



verze 1.1

© Jakub Krč, 2019

© Nakladatelství Karolinum, 2019

Možno volně šířit s uvedením zdroje.

[English guide](#)

Obsah

Co je pdf korektura?	2
Nástroje: kde je najdu?	3
Nástroje: přehled	4
Na co nemáme nástroj?	10
Co když potřebuji...	11
Jednoznačnost a kompetence	12

...příliš se zasadně černým
pro změnu v textu se
stejně výši, co nejbliže
ena označujeme svíslou
okraji textu, kde k ní
že řádek nebo blízkou ní
značek. U více chybných
vodorovnou čárkou na-

1 m
lé tá pí
tych př

...střed sebe škrta
poslední písmeno a po
správný text. Přeby
škrtaťme kolmicí, slova
s kolmicemi na kon
téže značky znak pro
Scházející písm
které po straně vedle
chybějící písmeno.

1 n b

...žijeme? znamének. Chy
čárkou pro spojení nebo
mezery mezi řádky, ale
třeba v souvislém textu
řády. Podobnou čárou
pození slov nebo písmen.
očíslováním správným
na okraji listu. Chyb
na okraji a při
má-li být slovo vysazeno
ne je a po straně napi
správné pořadí řádek
ek podle správného pořá

1 no

*# pro ně
dalších*

Hi koda

kur.

Co je pdf korektura?

V dnešní době má bohužel výraz „korektura v pdf“ – bez podrobnější domluvy – až příliš mnoho různých významů. Znamená např.:

- klasickou papírovou korekturu oskenovanou do pdf dokumentu;
- „klasickou korekturu“, kdy místo tužky a papíru jsou použity ke kreslení značek do pdf myš, prst nebo pero tabletu;
- „klasickou korekturu“, kdy se korektorské značky vkládají do pdf pomocí nástroje Adobe Readeru nazvaného razítko (hodně rozšířené v anglosaském světě);

- korekturu provedenou korekturními nástroji Adobe Readeru;
- korekturu provedenou do pdf pomocí komentářů, „žlutých lístečků“;
- atd.

Adobe Reader nabízí nezměrné možnosti vyznačování od značky pro škrtnutí při vkládání příloh či multimediální komentář.

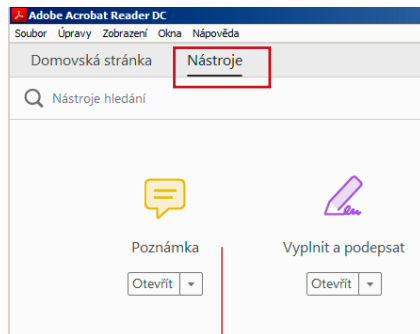
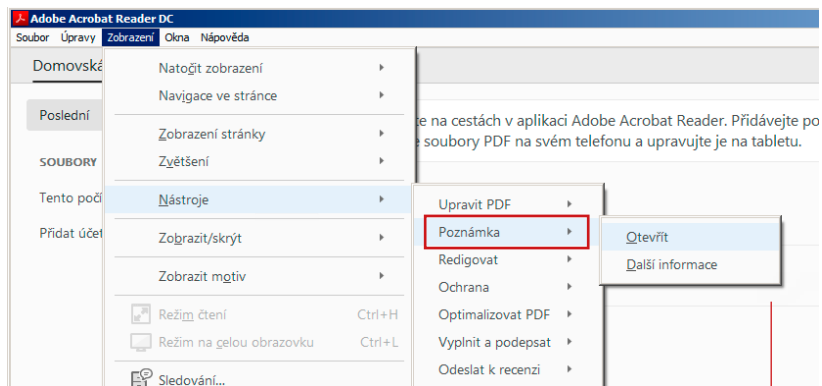
Tento návod vybírá pouze nástroje, které poslouží v prostředí normované výměny rukopisů (např. v nakladatelství), vytvářející plnohodnotnou náhradu za papírovou korekturu.

Nástroje: kde je najdu?

Na korekturu v Acrobatu potřebujete bezplatný program Reader od Adobe ve verzi DC, ve starších verzích nemusí být nástroje a panely na stejných místech, byť fungovat by měly podobně. Funguje a vypadá stejně jak pod Windows, tak pod macOS.

Ke korekturním nástrojům se dostaneme přes menu Zobrazení > Nástroje > Poznámka (DC), příp. přes ikonu Poznámka v sekci Nástroje,

TIP Existuje řada placených i bezplatných alternativních prohlížečů pdf souborů, které také nabízejí korekturní nástroje: je však třeba před jejich použitím ověřit, zda dávají na straně sazeče stejný výsledek jako korektury v Readeru. Bez tohoto ověření je prosím nikdy nepoužívejte!



Nástroje: přehled

Princip pdf korektury je podobný principu korektury papírové: označíme (myší) závadné místo, vybereme ikonu nástroje (analogie s korektorskou značkou) a vyznačíme opravu.

Ne všechny nástroje jsou vhodné pro potřeby knižních korektur; nejčastěji používané najdete vysvětlené vpravo.

POZOR! *Je výhodnější zanášet PDF korektury do jednostránkového dokumentu. V pdf dvojstránkovém totiž Reader postupuje nelogicky, chápe protilehlé řádky dvojstrany jako pokračující jeden řádek, a korektura pak může být pro sazeče nepřehledná.*

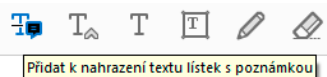


Pozor, toto **není** nástroj pro textovou korekturu, ale **komentář**. Není svázaný s určitým místem a hodí se proto jen pro obecné poznámky, např. „na tuto stranu umístit kamkoli obr. 26 a 27“. Neměl by být umístěn do textu, ale na vyhrazené místo, kde nebude kolidovat s korekturními nástroji (roh stránky ap.). V žádném případě **neslouží** k textové korektuře: nelze tedy např. ke slovu „kontext“ přidat komentář s textem „nahrad za: komplex“, na takovou opravu je třeba použít vhodný textový nástroj – nástroj pro nahrazení textu. Více např. toto video.



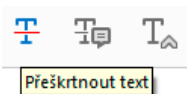
Vložit text v místě kurzoru

Nástroj na **vložení** textu: na místo kurzoru vloží slovo, větu, cokoli – do okna vepíšeme požadovanou vsuvku.



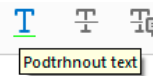
Přidat k nahrazení textu lístek s poznámkou

Nástroj pro **nahrazení** textu: myší označíme text, který má být nahrazen jiným, a nový text vepíšeme do okna.



Přeškrtnout text

Nástroj pro **škrt, deleatur**. Myší vyznačíme text, který má být smazán.



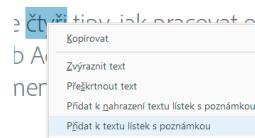
Podtrhnout text

Nástroj pro **barevné podtržení textu**. Hodí se např. pro vyznačení globální změny, kterou na začátku korektury v komentáři popíšeme: např. „vše podtržené nahrad kapitálkami“.



Zvýraznit text

Podobně lze na jeden typ globální změny použít i nástroj na „zažlucení textu“: a opět je třeba ho pomoci komentářem popsat – např. „vše takto označené sazej jako motto“.



Komentář pevně svázaný s textem: Potřebujeme-li text komentovat nad rámec korekturních nástrojů (např. „v celé větě příliš úzké mezery“, „zde použít jiný font“ ap.), vyznačíme ho myší a vybereme kontextovou nabídku s poznámkou. Tento nástroj je také vhodný pro označení změny řezu: označíme text a do komentáře napíšeme např. „kurziva > tučný“.

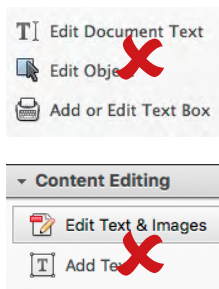
Nástroj na vložení textu

Na místo kurzoru vloží slovo, větu, cokoli – do okna vepíšeme požadovanou vsuvku.

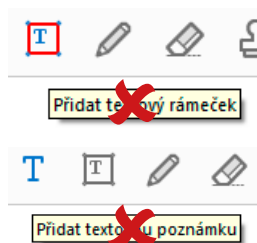
Nezapomeňte vkládané slovo napsat včetně mezery – při ručním vkládání si ji sice sazeč domyslí, ale při automatizovaném by se mu slova bez mezery slila v jedno.



POZOR! V placených verzích Acrobatu existuje nástroj, který umožňuje přímo přepisovat text v pdf, podobně jako když píšete ve Wordu. Pro korekturu je zcela nevhodný: nezanechává po sobě stopu a korektura je tedy zcela neviditelná, odhalitelná jen srovnáním původního a nového textu!



A nepoužíváme podobné nástroje na přímou editaci textu ani v bezplatné verzi.



– korekturu korekturními nástroji Adobe Readeru;

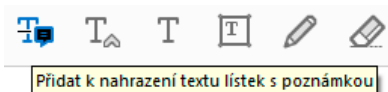
– korekturu provedenou pomocí komentářů, „žlutá“ provedenou |

– atd.

Adobe Reader nabízí možnost vyznačování od značky po škrtnutí po vkládání příloh či multimediální komentář.

Nástroj pro nahrazení textu

Myší označíme text, který má být nahrazen jiným, a nový text vepíšeme do okna.



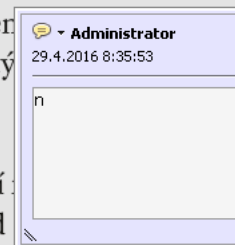
TIP *V papírové korektuře rozhoduje ekonomičnost a přehlednost: měníme-li jedno písmeno ve slově (zvaħa > úvaħa), vyznačíme právě a jen ono jedno písmeno. Stejně to můžeme udělat i v pdf korektuře, tady je ale ekonomičtější vyznačit celé slovo: sazeč jen dvakrát klikne a slovo překopíruje, nemusí složitě vyznačovat jedno písmeno: celý zásah je rychlejší.*



– korekturu korekturními nástroji Adobe Readeru;

– korekturu provedením komentářů, „žlutý“
– atd.

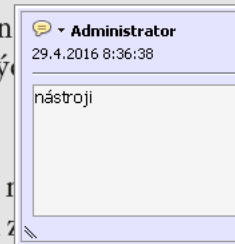
Adobe Reader nabízí možnosti vyznačování od zvládnutí po vkládání příloh či multimediální komentář.



– korekturu korekturními nástroji Adobe Readeru;

– korekturu provedením komentářů, „žlutý“
– atd.

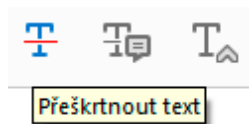
Adobe Reader nabízí možnosti vyznačování od zvládnutí po vkládání příloh či multimediální komentář.



Nástroj pro škrtnutí, deleatur

Myší vyznačíme text, který má být smazán.

Na rozdíl od předchozích nástrojů nedoprovází škrtnutí žádné okno: musí být tedy jednoznačný.

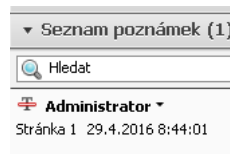


POZOR! *Pozor, neplést nástroj škrtnutí (červená čára) s nástrojem pro nahrazení textu (modrá čára)! Jedná se o různé nástroje navzdory tomu, že v Readeru lze škrtnutí doplnit o textové okno.*

POZOR! *Častou chybou je redundance: místo použití jedné značky pro náhradu textu za jiný jsou použity značky dvě, nejprve škrtnutí a pak vložení nového textu. Právě pro ekonomičtější a přehlednější korekturu nabízí Reader značku náhrady, která oba kroky slučuje do jednoho. Stejně tak není třeba místo s korekturou dále zažlutit, podtrhnout, orámečkovat... Sama značka stačí, sazeč si poradí.*

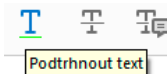
Adobe Reader nabízí nezměrné možnosti vyznačování od značky po škrtnutí po vkládání příloh či multimediální komentář.

~~Adobe~~ Reader nabízí nezměrné možnosti vyznačování od značky po škrtnutí po vkládání příloh či multimediální komentář.

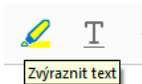


Vyznačovací nástroje

Nástroj pro **barevné podtržení textu**. Hodí se například pro vyznačení nějaké globální změny, kterou na začátku korektury v komentáři popíšeme: např. „vše podtržené nahrad kapitálkami“.



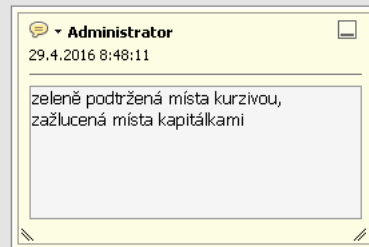
Podobně lze na jeden typ globální změny použít i nástroj na „zažlucení textu“: a opět je třeba ho pomocí komentáře popsat – např. „vše takto označené sázej jako motto“.



Co je pdf korektura?

V dnešní době má bohužel výraz „korektura v pdf“ – bez podrobnější domluvy – až příliš mnoho různých významů. Znamená např.:

- **klasickou** papírovou korekturu oskenovanou do pdf dokumentu;
- „**klasickou korekturu**“, kdy místo tužky a papíru jsou použity ke kreslení značek do pdf myš, prst nebo pero



Toto je komentář podávající obecnou legendu k vyznačeným změnám.



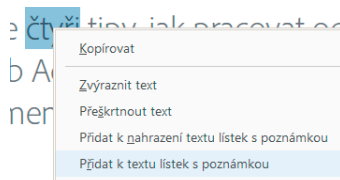
mást
o pd
stečk

Adobe Reader nabízí nezměrnou
nosti vyznačování od značky po
po vkládání příloh či multimed
komentář.

Poznámka svázaná s konkrétním místem

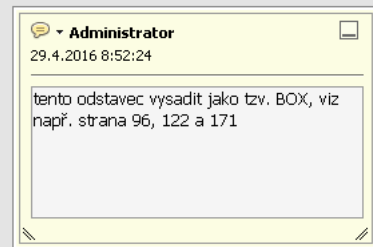
Pokud potřebujeme text komentovat nad rámec korekturních nástrojů (např. „v celé větě příliš úzké mezery“, „zde použít jiný font“ ap.), vyznačíme ho myší a komentář napíšeme do okna.

Tento nástroj je také vhodný pro označení změny řezu: označíme text a do komentáře napíšeme např. „kurziva > tučný“.



Adobe Reader nabízí nezměrné možnosti vyznačování od značky po škrtnutí po vkládání příloh či multimediální komentář.

Tento návod vybírá pouze nástroje, které poslouží v prostředí normované výměny rukopisů (např. v nakladatelství), vytvářející plnohodnotnou náhradu za papírovou korekturu.



Na co nemáme nástroj?

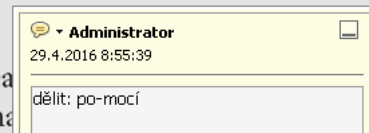
Přestože je princip pdf korektury systémový, resp. se o systém snaží, nemá za sebou tak dlouhou tradici jako korektura papírová, a tak se vyvíjí a doplňuje.

Na některé jevy také jednoznačný nástroj nemá: například **špatné dělení slov**. Řeší se např. komentářem svázaným s textem, ale dá se řešit elegantněji nástrojem na kreslení: což je „tužka“, kterou změnu jednoduše vyznačíme, „myší namalujeme“. Najdete ji v dalším panelu s kreslicími nástroji:

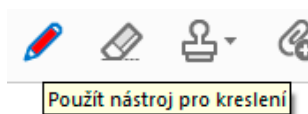


Adobe Readeru;

- korekturu provedenou do pdf pomocí komentářů, „žlutých lístečků“;
- atd.



Adobe Readeru
nosti vyzna

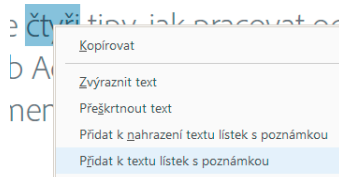


- korekturu korekturními nástroji Adobe Readeru;
- korekturu provedenou do pdf pomocí komentářů, „žlutých lístečků“;
- atd.

Co když potřebuji...

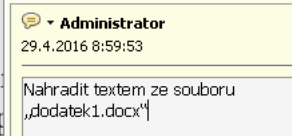
...vložit několik odstavců nového textu? Přestože nástroj na vložení textu umožňuje vložit libovolně dlouhý text a lze do něj nakopírovat i text s formátováním, tedy např. s řezy, práce s ním na straně sazeče není pohodlná: je lepší odkázat pomocí komentáře svázaného s textem na externí soubor v docx:

...vyznačit obrovské množství korektur, desítky na stránku, a korektura v pdf se mi jeví nepřehledná? Pak se bude sazeči jevit ještě nepřehlednější. Domluvte se s ním na dodání nového textu v docx a znovuzalomení příslušné pasáže a žádnou korekturu nedělejte.



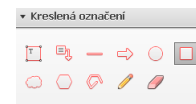
Adobe Reader nabízí nezměrné možnosti vyznačování od značky po škrtnutí po vkládání příloh či multimediální komentář.

Tento návod vybere...
které poslouží v...

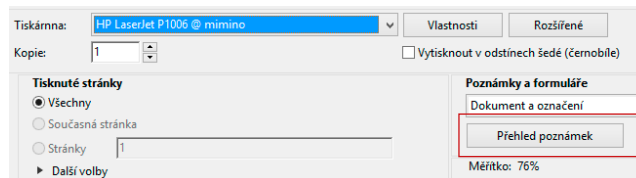


...korekturu v pdf vytisknout? Adobe Reader umí dokument s pdf korekturami vytisknout tak, že po každé stránce s textem vloží stránku s korekturami a očíslovanými odkazy na ně. Stačí aktivovat v tiskovém dialogu.

...označit opakující se slova pod sebou, a nechci/nemůžu použít zažlucení? Lze využít nástroj pro kreslení („tužka“) nebo obdélník z kreslicích nástrojů:



umožňuje vložit libovolně dlouhý text a lze do něj nakopírovat text s formátováním, tedy na straně sazeče



Jednoznačnost a kompetence

Stejně jako papírová korektura musí být i ta v pdf **jednoznačná**.

Pokud jde o korekturu určenou z redakce do rukou sazeče, **nepatří do ní** žádné komentáře místo nástrojů („laskavě ze stojatého udělejte ležaté“), volby k rozhodování („tady buď vynechat xxx, nebo doplnit xxx, příp. xxx“), řečnické otázky a vůbec subjektivní glosy („takto???“), kompetenčně nepatřičné pokyny („projděte všechna data narození a...“) či nejasné formulace („titulky sebevědoměji!“) nebo pokyny v cizích jazycích („переместить на стр. 26“).

Dostane-li **redaktor** korekturu v pdf od autora, **musí** zajistit, aby odpovídala požadavkům na pdf korekturu,

tedy nevhodné komentáře nahradit vhodnými nástroji, nejednoznačná místa zjednoznačnit, pokyny a přání převést na korekturu a vyloučit z korektury vše, co tam nepatří nebo co spadá do redakční fáze.

Není samozřejmě potřeba, aby redaktor vždy a za všech okolností otrocky napravoval být jen detailní odchylky od domluveného systému – stačí, když se domluví se sazečem, že ten takovou korekturu přijme.

Sazeč zodpovídá za řádné zanesení všech korektur: je na něm, aby si to zkontroloval. Acrobat k tomu nabízí panel s náhledem všech korektur, v němž si sazeč může krok za krokem odškrtnávat provedené korektury.

(Existují dokonce softwarová řešení, která umí sama od sebe překlomit korektury z pdf do InDesignu, a sazeč je pak zanese ještě rychleji; tím spíš je ale důležité dodržet jednotu a systém v práci s korekturními nástroji.)

